

Reglementarea terorismului prin acte de drept intern și internațional

Dr. Marian ALEXANDRU

Universitatea „Ovidius” din Constanța, România

marian.alexandru1961@yahoo.ro

Rezumat: Terorismul a fost folosit cu scopul de a inspira frica și groaza în rândul oamenilor, și s-a dovedit a fi, din ce în ce mai mult, un fenomen nociv, prejudiciind chiar relațiile dintre state. Terorismul a devenit una din cele mai teribile, active și mai periculoase amenințări a comunității mondiale. Proliferarea, fără precedent, a actelor de terorism care tulbură grav ordinea publică, faptele de amenințări sau alarmare a cetățenilor sunt manifestări antisociale grave și chiar foarte grave, care periclitează securitatea întregii umanități. Statele, inclusiv România, au introdus în legislațiile lor naționale și au aderat la convenții internaționale, creând reglementări specifice utilizate în lupta cu acest flagel.

Cuvinte cheie: terorism; lege; convenție; național și internațional.

Introducere

Terorismul nu este o invenție a sec. XXI, cu toate că atacurile din 11 septembrie 2001 și 11 martie 2004 ar putea lăsa această impresie.

Prima abordare legală contemporană a terorismului, a fost realizată de Belgia, în 1856, prin introducerea în Codul său penal a clauzei atentatului. În contextul intensificării actelor de violență îndreptate împotriva capetelor încoronate ale Europei, exista riscul ca autorii actelor de terorism - considerate inițial infracțiuni politice - să rămână nepedepsiți. Clauza belgiană stipulează că actele de terorism nu sunt infracțiuni politice, deci pot fi supuse regimului extrădării, aceasta reprezentând prima măsură de combatere a terorismului [1].

Ulterior, majoritatea statelor Europei au inclus în propriile Coduri penale dispoziții asemănătoare, conturându-se o atitudine comună cu privire la combaterea acestui fenomen.

1. Evoluția reglementărilor terorismului prin acte de drept intern și internațional

Primul război mondial a fost declanșat de un act terorist, iar acest lucru nu a lăsat indiferentă comunitatea internațională. Violența sălbatică, practică de organizațiile fasciste în perioada interbelică, folosirea terorismului ca armă politică, au impus reglementarea sa de urgență. Inițiativa i-a aparținut României care, prin comunicarea din 20 noiembrie 1926, propunea Societății Națiunilor studierea și elaborarea unei convenții internaționale pentru universalizarea reprimării terorismului [2].

Din păcate, Societatea Națiunilor nu a luat imediat în considerare această propunere, instrumentând un complicat proces de clarificare a unor aspecte esențiale ale terorismului în cadrul Conferințelor Internaționale pentru unificarea dreptului penal. Rezultatul a fost un eșec, datorat inabilității statelor participante, de a cădea de acord asupra definiției crimei politice sau a determinării exacte a ceea ce constituie un act terorist.

În urma atentatului de la Marsilia din 9 octombrie 1934, guvernul Iugoslaviei a sesizat oficial Consiliul Societății Națiunilor, printr-o cerere de anchetă, însoțită de un memorandum, ce expunea și alte fapte teroriste anterioare atentatului.

Drept urmare, cea de-a șasea Conferință Internațională pentru unificarea dreptului penal, care a avut loc la Copenhaga în 1935, a realizat o definiție a terorismului, și anume orice: „*act voluntar comis împotriva vieții, integrității fizice, sănătății sau libertății oficialităților; orice act care primejduiește o comunitate, creează o stare de teroare în vederea schimbării autorității publice sau împiedicarea acțiunilor acesteia sau care urmărește deranjarea relațiilor internaționale*”.

După crearea sa, în 1945, Organizația Națiunilor Unite a preluat rolul de forum al discuțiilor privind terorismul în cursul perioadei postbelice. Acum accentul era pus pe distincția dintre teroriști și grupurile care luptă pentru autodeterminare. Celebra formulă „*one man's terrorist is another man's freedom fighter*” a caracterizat pe deplin nesfârșitele discuții (caracteristice mai ales perioadei războiului rece) din cadrul Adunării Generale a ONU privind terorismul. Deși au fost adoptate mai multe rezoluții în acest sens,

limbajul acestora este foarte precaut, în sensul neștirbirii dreptului la autodeterminare. Astfel, propunerea SUA din 1972, referitoare la adoptarea unei convenții globale privind terorismul a fost respinsă, reprezentantul libian declarând că o astfel de convenție ar periclita „lupta legitimă a popoarelor împotriva jugului colonialismului și al dominației străine” [3].

Totuși, ca urmare a acestei inițiative, ONU a stabilit un comitet ad-hoc pentru terorismul internațional. Acest comitet a fost structurat în trei subcomitete, dintre care unul avea rolul de a stabili o definiție viabilă a fenomenului.

Nu s-a putut găsi o definiție juridică unanim acceptată, dar au fost propuse elemente ce urmau a fi introduse în aceasta, precum:

- acte represive și alte acte de violență comise de regimurile coloniale, rasiste sau străine împotriva popoarelor sau oamenilor care luptă pentru libertatea lor;
- tolerarea sau asistența din partea statelor, a organizațiilor, a grupurilor mercenare sau fasciste, a căror activitate teroristă este direct îndreptată împotriva statelor suverane;
- acte de violență comise de indivizi sau grupuri de indivizi, care amenință sau suprimă viața oamenilor nevinovați, amenință drepturile și libertățile fundamentale ale oamenilor. Aceasta nu include dreptul inalienabil la autodeterminare și independență a popoarelor aflate sub regimuri coloniale, rasiste sau alte forme de dominație străină și nici legitimitatea luptei acestora;
- acte de violență comise de indivizi sau grupuri de indivizi în scopuri private, ale căror efecte nu sunt în legătură cu un stat;

La 9 decembrie 1985 Națiunile Unite au adoptat, pentru prima dată, o rezoluție de condamnare a actelor teroriste, definindu-le ca acte criminale.

Rezoluția a cerut tuturor statelor să ia măsurile necesare la nivel național, în vederea eliminării rapide și complete a terorismului. De asemenea, toți participanții au fost somați să se abțină de la organizarea, instigarea, asistența sau participarea la acte teroriste contra altor state sau de la acceptarea acestui tip de manifestări pe teritoriul lor. Rezoluția chema la extinderea cooperării prin schimburi de informații relevante în combaterea terorismului. Pentru prima dată, opinia publică mondială a acceptat, oficial, ideea că terorismul nu este expresia unei ideologii politice, ci un act criminal [4].

Ulterior, Adunarea Generală a ONU a adoptat și alte rezoluții referitoare la terorism, prin care condamna, fără echivoc, metodele și practicile teroriste, considerându-le drept criminale și nejustificate oriunde s-ar produce ele și oricine ar fi autorii.

După atacurile din 11 septembrie 2001, în regim de urgență, atât Adunarea Generală a ONU cât și Consiliul de Securitate, au adoptat, în unanimitate, documente extrem de importante privind condamnarea atacurilor teroriste săvârșite împotriva Statelor Unite. Este vorba de rezoluțiile 56/1, 1368 și respectiv 1737. Cele două rezoluții au, în general, tonul obișnuit al rezoluțiilor adoptate de ONU în timp: condamnarea energică a terorismului, apeluri la cooperarea internațională pentru prevenirea și eliminarea actelor teroriste, ca și pentru aplicarea convențiilor antiteroriste.

Evenimentele din 11 septembrie 2001 și din 11 martie 2004, de la Madrid, au arătat că statele lumii nu dispuneau de o legislație internă corespunzătoare actualelor forme de manifestare ale terorismului. Din acest motiv, majoritatea statelor au operat modificări ale actelor normative, caracterizate în special prin intensificarea caracterului represiv și limitarea unei categorii de libertăți.

2. Terorismul în România. Scurt istoric

România nu se remarcă prin existența terorismului autohton. În schimb, atentatul asupra unor lideri politici - forma incipientă a terorismului modern - a avut o evoluție sigură, susținută în principal de interesele marilor puteri vecine. Astfel, de-a lungul timpului, complotul a devenit o constantă a realității românești.

Primul caz de acest fel, cunoscut în istorie, s-a petrecut în anul 44 î.e.n., când regele geto-dac Burebista a fost asasinat în condiții insuficient cunoscute, ca urmare a complotului pus la cale de o parte dintre șefii de triburi [5].

Mult mai târziu, în decembrie 1476, Vlad Tepeș cade și el victima unei conspirații boierești, un mare act de trădare pe care l-au pregătit turcii [6].

Una dintre cele mai cunoscute personalități istorice a românilor, Mihai Viteazul, a devenit în ziua de 9/19 august 1601, martir al neamului. Întrucât idealurile sale de unire contraziceau întrutotul interesele

aliaților habsburgi, domnitorul român a fost asasinat în zorii acelei zile de un grup de cavaleri condus de generalul Basta [7].

La 27 mai 1821, Tudor Vladimirescu, trădat de o parte dintre pandurii săi și chemat, sub pretextul unor tratative, în tabăra eteristă de la Golești, este ucis la marginea Tîrgoviștei. Trupul sau a fost ciopârțit și aruncat într-o fântână părăsită [8].

România nu a cunoscut practic terorismul până în perioada interbelică, când a devenit, alături de multe alte state, o țintă a violenței politice.

În aceasta perioada a acționat Garda de Fier, o organizație naționalistă de extremă dreapta, de altfel singura organizație românească din istorie care poate fi considerată de factură teroristă.

Garda de Fier a avut la bază gruparea fondată de Alexandru Ioan Cuza în 1923, Liga Apărării Naționale Creștine, organizație politică ce dispunea de o structură paramilitară.

În cadrul Ligii Apărării Naționale Creștine s-a conturat o grupare condusă de Corneliu Zelea Codreanu care, în 1927, a pus bazele unei noi organizații fasciste. Inițial denumită Legiunea Arhanghelului Mihail, în 1933, gruparea va adopta titulatura sub care va rămâne cunoscută în istorie Garda de Fier. Conducătorul organizației se numea căpitan, iar membrii săi legionari.

Mișcarea Legionară s-a remarcat printr-o ideologie periculoasă și nocivă, fiind adepta teoriei „*purificare prin moarte*”, exacerbând misticismul, promovând ura și intoleranța și făcând apologia crimei [9].

În decembrie 1933, Garda de Fier număra 28.000 de membrii, iar violența promovată de legionari a determinat guvernul român ca, la 9 decembrie 1933, să scoată organizația în afara legii. Reacția legionarilor a fost extrem de dură, căpitanul Corneliu Zelea Codreanu trimițând spre publicare o scrisoare, prin care amenința întreg guvernul român cu exterminarea, amenințarea a fost pusă în practică la 29 decembrie 1933, când unul dintre comandourile teroriste legionare l-a asasinat pe Ion Gheorghe Duca, pe peronul gării din Sinaia [10].

La începutul regimului de guvernare personală a lui Carol al II-lea, la 16 aprilie 1938, Corneliu Zelea Codreanu și unii lideri legionari au fost arestați și condamnați la închisoare. Aceste măsuri se întemeiau pe ancheta autorităților române care, prin numeroase documente, probau existența legăturilor cu regimurile naziste din România și Italia, precum și faptul că organizația plănuia o serie de acte teroriste.

La 30 noiembrie 1938, Corneliu Zelea Codreanu și alți 12 legionari au fost executați, sub pretextul că au încercat să fugă de sub escortă, în timp ce erau mutați la Jilava.

Executarea capilor legiunii declanșează o adevărată isterie a morții. Horia Sima (succesorul lui Corneliu Zelea Codreanu la conducerea Gărzii) organizează, pentru ziua de 6 ianuarie 1939, un atentat împotriva regelui și a miniștrilor ce-l însoțeau, cu prilejul cufundării crucii în Dâmbovița. Dar se află despre atentatul plănuț, și autorii sunt arestați și uciși în beciurile siguranței, în ziua de 4 ianuarie [11].

Au fost judecați 38 de acuzați, dintre care 20 erau dispăruți. De altfel, majoritatea legionarilor au fugit în Germania fascistă, unde au primit drept de azil, și s-au bucurat de condiții privilegiate.

După cel de-al doilea război mondial, România a cunoscut cea mai neagră perioadă din întreaga sa istorie. Epoca comunistă a schimbat ireversibil destinul poporului român. Datorită acestui regim, practicat de liderii comuniști, actele de terorism - ca formă agravată de devianță socială - erau, teoretic, inexistente.

Primul act terorist propriu-zis, s-a desfășurat pe teritoriul României la 21 august 1981, când trei tineri au atacat un post de miliție, au furat armamentul și muniția, apoi au capturat un autobuz cu cetățeni, solicitând suma de 30.000 de dolari și un elicopter pentru a părăsi țara [12].

La 26 mai 1985, o mașină capcană a explodat într-o parcare din incinta complexului studentesc Grozăvești din capitală, provocând moartea a doi ofițeri ai unității antitero, care încercaseră să dezamorseze dispozitivul exploziv. Atentatul cu bomba fusese organizat de ramura românească a organizației Frații Musulmani și a implicat 4 membrii ai acesteia. Cei patru plănuiseră să îi asasineze pe liderii studenților sirieni, pe care îi considerau dușmani ai Fraților Musulmani.

O referire specială trebuie făcută asupra evenimentelor din decembrie 1989, evenimente de o importanță covârșitoare pentru societatea românească.

Adevărul prezentat de oficialități arată că, în decembrie 1989, a avut loc o revoltă spontană a poporului român împotriva regimului comunist, revoltă care a izbucnit datorită alăturării armatei la cauza revoluționară [13].

Evidențele Serviciului Român de Informații relevă faptul că organizații teroriste, precum Frații Musulmani, Organizația Abu Nidal, Hamas și Hezbollah, au avut nuclee active în România, chiar și în timpul regimului comunist [14].

3. Reglementarea infracțiunilor de terorism în legislația românească

Cea mai bună modalitate de control a unui fenomen social negativ, o reprezintă elaborarea unei legislații eficiente.

Ca țară care nu s-a confruntat în mod constant cu acest fenomen, România nu a avut mult timp o legislație adecvată în domeniu.

Prima abordare legislativă a fenomenului, a fost realizată prin Codul penal din 1865 și reluată de Codul penal din 1885. Se incriminează astfel, la capitolul „Infracțiuni contra siguranței interioare a statului”, *atentatul împotriva regelui*, ca fiind act de mare gravitate [15].

Codul penal Carol al II-lea, din 1936, reia abordarea instituită în codurile precedente, cu precizarea că atentatul împotriva persoanei regelui este considerat act de mare trădare (art. 204) și se pedepsește cu munca silnică pe viață. Articolele 219, 220 și 221, incriminează atentatul sau ofensa adusă pe teritoriul României șefului unui stat străin sau reprezentantului unui stat străin. Art. 224 incriminează actele, *celui care, pe teritoriul României, se afla în război cu România*, ca fiind acte de ostilitate [16].

Escaladarea actelor de violență cu caracter terorist în perioada interbelică, a făcut ca și incriminarea în Codul penal a acestor acte să se înăsprească. Astfel, ca urmare a acțiunilor Gărzii de Fier, mareșalul Antonescu a incriminat, pentru prima oară, *instigarea la rebeliune*, instituind pedeapsa cu moartea [17].

Codul penal din 1947, deși reia în mare parte prevederile anterioare din Codul Carol al II-lea, stabilește pedepse aspre și pentru „faptul de a constitui sau organiza asociații secrete, ..., fie că au ori nu caracter internațional” „faptul de a lucra, prin mijloace violente, pentru a produce teroare, teamă ori dezordine publică, cu scopul de a schimba ordinea economică sau socială din România”, „faptul de a intra în legătură cu vreo persoană sau asociație cu caracter internațional, din străinătate sau din țară, sau de a ajuta în orice mod o astfel de asociație”, „faptul de a se presta orice fel de jurământ, în afara de jurământul cerut sau autorizat de lege” [18].

România este prima țară ce a propus Societății Națiunilor elaborarea unui proiect de convenție pentru reprimarea terorismului. Printr-o comunicare adresată Societății Națiunilor de la 26 noiembrie 1926, Guvernul României propunea elaborarea unui convenții internaționale pentru universalizarea reprimării terorismului, fără a face deosebire după locul în care s-a petrecut infracțiunea, unde s-a refugiat făptuitorul, sau de naționalitatea acestuia [19].

Această comunicare era un veritabil proiect de convenție, întocmit de eminentul jurist Vespasian V. Pella, și care va sta la baza următoarelor convenții referitoare la terorism.

Din păcate, inițiativa românească nu a avut ecoul scontat. Abia opt ani mai târziu, la 10 decembrie 1934, Societatea Națiunilor a demarat lucrările pentru adoptarea unui convenții împotriva terorismului. S-a hotărât constituirea unui comitet, care să întocmească un anteproiect al convenției ce se dorea a adoptată [20].

În răspunsul său, guvernul român insista asupra a doua puncte: distincția ce trebuie făcută între lupta de eliberare națională și terorism, pe de o parte, iar pe de altă parte, contextul social, economic și politic în care se manifestă terorismul. Cum marea majoritate a actelor teroriste erau îndreptate împotriva statelor capitaliste, era evident că România considera răspunzătoare doctrina capitalistă, justificând aceste acte, în timp ce restul acțiunilor, considerate teroriste, erau justificate de conducerea românească prin prisma luptei pentru afirmarea identității naționale.

Odată cu căderea regimului comunist, în România s-a creat un vid legislativ, vechea legislație fiind, în mare parte, depășită de noile raporturi sociale. Primul pas important în acest domeniu l-a constituit adoptarea Constituției la 21 noiembrie 1991. Astfel, art. 1, alin. 1, stipulează că România este stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil, garantând în alin. 3 demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, personalitatea umană [21].

Infracțiunea de terorism atentează tocmai împotriva acestor valori sociale fundamentale și, de aceea, ea trebuie incriminată și sancționată riguros de către legea penală. Codul penal nu a suferit modificări substanțiale după decembrie 1989, și nu prevede nici de această dată explicit infracțiunea de terorism.

Pentru a accede în structurile internaționale, precum U.E. sau NATO, România trebuia să depună un efort legislativ intens, pentru a asigura o reprimare eficientă a infracționalității interne. Cum lupta împotriva terorismului a devenit preocuparea centrală a comunităților internaționale, România a trebuit, în primul rând, să asigure o reprimare egală a infracțiunii pe direcția trasată de comunitatea internațională.

Prima încercare, în acest sens, a avut loc în 1995. Pe 20 aprilie, Guvernul a înaintat Senatului României proiectul de lege pentru pedepsirea actelor de terorism, solicitând totodată adoptarea acestuia în procedură de urgență.

Apreciind prevederile din respectivul proiect de lege ca o încălcare a drepturilor omului, Asociația Pentru Apărarea Drepturilor Omului din România (A.P.A.D.O.R. - C.H.) a înaintat, Comisiei de apărare și Comisiei juridice a Senatului, o analiză proprie a proiectului de lege [22].

Atentatele din 11 septembrie 2001 și 11 martie 2004 - New York și Madrid - au demonstrat întregii lumi că terorismul reprezintă o urgență, și găsirea unui răspuns adecvat în reprimarea lui fiind o cerință fundamentală pentru însăși existența democrației.

Ca urmare, Guvernul român a emis o Ordonanță de urgență, care reia proiectul de lege propus Parlamentului în 1995. Ordonanța de Urgență nr. 141/2001 se referea la sancționarea actelor de terorism și a unor fapte de încălcare a ordinii publice, fiind publicată în Monitorul Oficial nr. 691/31 oct. 2001.

Ordonanța de Urgență indica existența infracțiunii de terorism în sens generic - ce implica infracțiunile de omor, de vătămare corporală sau vătămare corporală gravă, de cele mai multe ori și infracțiunile de distrugere, de deturnare de aeronave, de bioterorism, de terorism nuclear, de nerespectare a regimului armelor și munițiilor și amenințările cu producerea acestor fapte.

S-a apreciat că Ordonanța de Urgență trebuia să prezinte aceste infracțiuni în articole distincte, care să cuprindă, clar și concret, conținutul specific al acestora.

Ulterior, odată cu promulgarea Legii nr. 535 din 25.11.2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, aceasta ordonanță a fost abrogată.

Concluzii

Rămâne, în continuare, necesitatea elaborării și adoptării - în legislația României - a unor norme juridice penale, care să definească și să sancționeze terorismul, toate analizele efectuate anterior conducând spre această soluție.

Există opinii, potrivit cărora legiuitorul român ar trebui să se orienteze la o soluție mixtă, adică unele prevederi să fie incluse în Codul penal, în Codul de procedură penală, Legea de executare a pedepsei, iar altele în legi speciale, complementare legii penale.

În acest caz, s-ar ridica o problemă de sistematizare a materiei, și anume, în ce capitol al Codului Penal ar urma să fie introduse prevederile legate de combaterea fenomenului de terorism?

Prin urmare, apreciem că, luând în considerare tendințele manifestate în comunitățile internaționale de a include terorismul în categoria crimelor internaționale, ar fi oportună reglementarea acestui fenomen deosebit de grav într-un capitol distinct al Codului penal, respectiv în partea specială a acestuia.

Referințe

- [1] Ghe. Arădăvoaice, D. Iliescu, L.D. Niță, „Terorism, Antiterorism”, Editura Antet, 1999, p. 304.
- [2] Ion Bodulescu, „Flagelul terorismului internațional”, Editura Militară, 1978, pp. 117 - 119.
- [3] C.H. Rogoveanu, „Instrumente juridice internaționale privind condamnarea și reprimarea terorismului” - articol publicat în Revista Română de Drept Umanitar nr. 3/2001, p. 17.
- [4] Ghe. Arădăvoaice, D. Iliescu, L.D. Niță, „Terorism, Antiterorism”, Editura Antet, 1999, pp. 45 - 46.
- [5] Costică Păun, Ghe. Nistoreanu, „Criminologie”, Editura Europa Nova, București, 2000, p. 137.
- [6] Ion Bodulescu, „Flagelul terorismului internațional”, Editura Militară, 1978, p. 76.
- [7] Idem, p. 74.
- [8] I. Doltu, V. Drăghici, D. Brânzei, „Elemente de Criminologie cu referire specială la terorismul internațional”, Editura Fundației Șaguna, Constanța, 1999, p. 268.
- [9] Idem, p. 271.
- [10] Ghe. Arădăvoaice, D. Iliescu, L.D. Niță, 1999, Idem, p. 69.
- [11] Ion Bodulescu, Idem, p. 82.
- [12] Idem, p. 86.
- [13] Știre difuzată de postul TV Acasă Tv, în data de 15.03.2002.
- [14] R. Tudor „Brigada Antiteroristă din România își extinde cooperarea în lupta împotriva terorismului”, articol publicat în numărul din ianuarie 2002 al Revistei „Jane's Intelligence Review”.
- [15] Codicele penal din 1985, Editura Guttenberg, p. 90.
- [16] Codul penal Carol al II-lea (publicat în Monitorul Oficial nr. 65/1936), Editura Rudolph Busch.
- [17] Codul penal „Regele Mihai I”, Editura R. Cioftec, București, 1947.
- [18] Idem.

- [19] Vespassian V. Pella, „La cour penale internationale et la repression du terrorisme, extrait de la Revue de Droit Penal et de Criminologie - 1983.
- [20] Ioan V. Maxim, „Terorismul: cauze, efecte și măsuri de combatere”, Editura Politică, București, 1989, p. 201.
- [21] E.D. Crișu, Ș. Crișu, „Codul Jurnalistului”, Editura Argessis, 1998, p. 7.
- [22] I. Drogoman, „Drept Internațional Umanitar”, Editura Fundației Andrei Șaguna, 1999, p. 384.
- [23] Ion Drogoman, „Drept Internațional Umanitar”, Editura Fundației Andrei Șaguna, 1999.
- [24] G. Geamănu, „Drept internațional public”, Editura Didactică și Pedagogică, 1981.
- [25] G. Geamănu, „Drept internațional penal și infracțiuni internaționale”, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1977.
- [26] G. Nistoreanu, A. Boroș, „Drept Penal - Partea Specială”, Editura All Beck, București, 2002.
- [27] C. Paun, G. Nistoreanu, „Criminologie”, Editura Europa Nova, București, 1999.
- [28] I. Pitulescu, „Al treilea război mondial. Crima organizată”, Editura Antet, 1996.
- [29] S. M. Rădulescu, Dan Baci, Vasile Teodorescu, „Criminalitatea în România în perioada de tranziție”, Editura Lica, 2001.
- [30] C. Vlad, „Terorismul - cauze, situații posibile”, în Revista Română de Drept Umanitar nr. 3/2001.
- [31] Legea 472/2002, privind aprobarea O.U.G. nr. 141/2001, pentru sancționarea unor acte de terorism și a unor fapte de încălcare a ordinii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, Nr. 524/18.VII.2002.
- [32] Rezoluția nr. 1.373 din 2001, privind combaterea terorismului internațional, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, Nr. 769/3 dec. 2001.
- [33] Hotărârea nr. 21 din 19 septembrie 2001, privind participarea României, împreună cu statele membre ale NATO, la acțiunile de combatere a terorismului internațional, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, Nr. 589/20 sept. 2001.
- [34] Hotărârea nr. 80 din 15 martie 1997, pentru aprobarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Federale Germania cu privire la cooperarea în combaterea crimei organizate, precum și a terorismului și a altor fapte penale de o gravitate deosebită, semnat la București la 15 octombrie 1996, și a Protocolului la acest Acord, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, Nr. 48/20 martie 1997.
- [35] Legea nr. 19 din 28 februarie 1997, privind ratificarea Convenției Europene pentru reprimarea terorismului, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, Nr. 34/4 martie 1997.
- [36] Decret nr. 22 din 26 februarie 1996, privind supunerea spre ratificare Parlamentului a Convenției Europene pentru reprimarea terorismului, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1997, publicat în Monitorul Oficial al României, partea I, Nr. 34/4 martie 1997.
- [37] www.apador-ch.raport.ro
- [38] www.sri.antitero.ro